

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 21 февруари 2020 година, врз основа на примена жалба од министерот за внатрешни работи, Наќе Чулев, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Локално“ , со текстот насловен „Во тек се апсења на високи полициски службеници од екипата на Чулев“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 1 и 2.

Член 1: „Националниот закон за слободен пристап до сите извори на информација има право на слободен пристап до сите извори на информација, но не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа да приклуча суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата се од јавен интерес. Националниот закон за објавување точни, проверени информации и нема

Македонија е прекршен во членовите 1 и 2. Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека кодексот на новинарите на

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Од „НЕТ Медиа Груп“, меѓу другото, посочуваат дека, веднаш по добивањето на демантот од Кабинетот на министерот Чулев, истиот бил објавен во целост.

„Побараме одговор од портарот на МВР, Тони Ангелоски, и од обвинителката Рускоска. Но, обвинителката не ни одговори на пораките, а портарот ни кажа дека ќе провери и ќе ни се јави повратно со информација. Бидејќи повикот не го добивме повеќе од 2 часа, а затоа што сме медиум и би сакале секако да имаме ексклузивни информации, еста беша објавена“, се појаснува во одговорот на жалбата.

Оттаму велат дека жалат доколку нанале штета на угледот на министерот Чулев и додаваат дека оспорената информација ја добиле од извори во истрата и во правец на одговорно известување.

„НЕТ Медиа Груп“, која управува со медиумот, одговори на наводите на жалбата. Компанијата Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето и незастапена втора страна.

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 7 февруари 2020 година, министерот за внатрешни работи во техничката Влада, Наке Чулев, поднесе жалба за текстот со наслов „Во тек се апсења на високи полициски службеници од екипата на Чулев“, објавен на 6 февруари 2020 година, на интернет – порталот „Локално“ (www.lokalno.mk).

треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

Член 2: „Ако новинарот е спречен да дојде до бараната информација, тој има право за тоа да ја информира јавноста.“

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 21 февруари 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, утврди дека се работи за текст којшто пренесува информација за апсење на полициски службеници од Кабинетот на министерот за внатрешни работи, Наќе Чулев. Текстот, несомнено, произлегува од јавниот интерес, зашто државните функционери, во случајов, министерот за внатрешни работи, Чулев е легитимна новинарска цел и подлежи на силен јавен надзор.

Сепак, Комисијата заклучи дека начинот на којшто е обработен текстот не нуди целосно објективна и проверена информација. Ова од причина што интернет - порталот, кој информацијата ја заснова на извори од истрагата, не го испочитувал основното новинарско правило да побара став од сите засегнати во текстот, во случајов, од Министерството за внатрешни работи или од самиот министер. Се работи за случај на наводни апсења, кој медиумот директно го врзува за високопозиционирани личности во Министерството и затоа новинарот морал да ја провери информацијата колку што може повеќе и да ја намали опасноста од манипулции и дезинформирање на јавноста. Во отсуство на „втора страна“, потребата од брзина не смее да ја загрози точноста на информацијата и затоа, во такви случаи, новинарот мора да изрази резерва, воздржаност или сомнеж кон својот извор, наместо веста да ја пласира како извесен епилог.

Оттука, Комисијата утврди дека во текстот е прекршен членот 1 од Кодексот на новинарите, чија отстапка е нагласена во следните реченици:

„Во тек се апсења на високи полициски службеници во Министерството за внатрешни работи од екипата на Наќе Чулев поради оддавање на службени тајни, документи, снимки од ПИ мерки и нивно објавување по портали, дознаваме од извори во истрагата.“

„Се очекува истрагата да се прошири и да бидат приведени и новопоставени функционери од министерот Наќе Чулев.“

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на

напад и критика. Проверката на податоците и точноста на информациите се морални императиви на новинарството. Затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно независни извора.

Понатаму, Комисијата се согласи дека во споредниот текст е прекршен и членот 2 од кодексот на новинарите, кој налага дека ако новинарот е спречен да дојде до бараната информација, тој има право за тоа да ја информира јавноста. И тогаш кога власта не е должна да одговори, новинарот може и треба да ја информира јавноста дека не добил одговор на прашања за кои проценува дека се од јавен интерес и кога за тоа може да изложи релевантни аргументи.

Со оглед дека "Локално.мк", како што се посочува во одговорот на жалбата, побарал, но не добил правовремен одговор за случајот од Министерството за внатрешни работи и од Обвинителството, Комисијата ги повикува јавните институции да бидат поотворени, транспарентни и покажурни кога од нив се бараат информации од јавен карактер.

Во исто време, Комисијата потсетува дека, во согласност со Декларацијата за слободата на политичката дебата во медиумите, носителите на јавните функции и јавните институции прифатиле да бидат поставени под јавна критика за нивниот домен на работа. Новинарската слобода вклучува и искажување на гледишта до степен на претерување, дур и провокација, со цел да поттикне јавна дебата на конкретна тема.

Комисијата во продолжение го зедде предвид и фактот дека порталот "Локално.мк" го објавил демантот од министерот Чулев, со што авторот го заштитил сопствениот интерес и интересот на медиумот во кој што работи.

* * *

При своето одлучување, Комисијата ги зедде предвид и:

***Пресудата на ЕСПЧ Thoma Vs. Luxembourg 2001, 5, каде што се вели:**

"Медиумите имаат суштинска улога во демократското општество. Нако не смеат да прекорат одредени граници, особено во однос на уредот и правата на другите, сепак, должност на медиумите е да пренесуваат на начин што е доследен на нивните обврски и отворености – информации и идеи за сите прашања од јавен интерес. Не само што медиумите имаат задача да пренесуваат такви информации и идеи, туку јавноста има право да ги прима. Кога би било поинаку, медиумите не би биле во можност да ја играат својата важна улога на "чувар на јавноста";

*** Член 4 од Декларацијата за слобода на политичката расправа во медиумите (Комитет на министрите на 872 состанок од 12.12.2014) каде се вели:**

„Функционерите мора да го прифатат фактот дека се, особено преку медиумите, подложни на јавен надзор и критика за начинот на кој ги обавувале или ги обавуваат своите функции, ако тоа е потребно за обезбедување транспарентност и одговорно вршење на нивните функции.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет - порталот „Локално“ (www.lokalno.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

